

SLUTANFÖRANDE FRÅN FÖRENINGEN RÄDDA ÄLTASJÖN, 2012-09-12, I MÅL NR 5638-11

Mark- och miljödomstolen har i detta mål i december 2011 avbrutit verkställighet av Länsstyrelsens tillståndsbeslut med hänvisning till miljöbalken 16:6. Där sägs att tillstånd kan vägras den som inte fullgjort sina skyldigheter enligt ett tidigare tillstånd. Det var det som hänt vid bolagets anläggning i Örebro som föranledde domstolen att hänvisa till MB 16:6.

Förarbetena till MB 16:6 är glasklara. I prop 1997/98:4 sid 474-475 anges att huvudregeln är att den som tidigare underlåtit att fullgöra sina skyldigheter inte ska kunna få nytt tillstånd. Undantaget är om det bara varit fråga om någon bagatellartad förseelse eller om det gått lång tid sedan förseelsen.

Vi har igår hört vittnesmålet från Johanna Elfving från Örebro Miljökontor. Hon är en av de två tillsynsansvariga för bolagets Örebroanläggning. Johanna Elfving har uppgivit att hon och den andra tillsynsansvariga är eniga om att bolaget har brutit mot villkoren i sitt Örebrotillstånd, att bolaget har brister i sin kompetens och egenkontroll och att det företaget gjort i Örebro kan utgöra miljöbrott enligt Miljöbalkens 29 kap. Detta är inte bagatellartat utan oerhört allvarligt. Och det är fråga om pågående kompetensbrister. Av den skriftliga bevisning som ingivits i målet framgår med all tydlighet alla de incidenter, problem och brister som nu varat i tre år i Örebro. Inte på tre år har bolaget kommit tillrätta med problemen där. Hade de kunnat lösa problemen får man utgå från att de hade gjort det.

Vad för övrigt gäller Örebroanläggningen så processar den exakt samma typ av råvara som är tänkt att processas här på Solvärmen 1, dvs vegetabilisk råvara. Det är också fråga om exakt samma typ av uppgraderingsanläggning här som i Örebro. Samma typ av uppgraderingsanläggning som vittnet Johanna Elfving uppgav att bolaget haft upprepade problem med i Örebro och som orsakat luktproblem där. Och vad gäller detta med brister i kompetens så spelar det ju ingen roll om någon skillnad finns mellan Örebroanläggningen och Skarpnäcksanläggningen. Det är fråga om samma bolag med samma brister. Är man okunnig och slarvig på det ena stället är ju såklart risken överhängande att man är det också på nästa. Det spelar då heller ingen roll hur stränga villkor bolaget åläggs, finns inte kompetensen att följa dem så finns den inte.

Ett bolag som har kompetensbrister och brister i sin egenkontroll och är under pågående utredning för miljöbrott ska inte rimligtvis beviljas tillstånd att bedriva miljöfarlig verksamhet här på Solvärmen 1, några meter från naturreservat. Och med risk att föroreningar från anläggningen når vattnet i Ältasjön som i sin tur rinner direkt till det EU-skyddade Natura 2000-området Söderbysjön- Dammtorpsjön. De skador på naturen som riskeras är sådana att de inte skulle gå att reparera i efterhand.

Och förutom detta med oersättliga skador på naturen. Vi hörde i går vittnesmål från fyra närboende i Örebro. Samtliga boende ca en till 1,5 km kilometer från Örebroanläggningen. De vittnade om att deras livsmiljö blivit outhärdlig sedan SBI:s startade sin anläggning där. Mot bakgrund av detta går det inte att förstå att hur det skulle kunna vara godtagbart att låta en sån här anläggning placeras bara ca 270 meter från närmsta bostäder vilket är fallet vad gäller Solvärmen 1. Det skulle också vara fråga om en halvering av det av Boverket rekommenderade avståndet. Den typen av lidande de närboende i Örebro fått utstå ska inte rimligtvis de 30 000-40 000 personer som bor inom 2 km från Solvärmen 1 riskera att utsättas för.

Hela idén att i Stockholm processa råvara från landsbygden är bakvänd och ekologiskt ohållbar. Om en biogasanläggning ska byggas i Stockholm ska den såklart processa lokala råvaror som inte kräver långväga transporter. All energiexpertis är enig om att närhet till råvaran är av avgörande betydelse för att produktion av biogas ska kunna anses miljövänlig. Och lokala råvaror kan aldrig processas på Solvärmen 1, det är otvistigt i målet.

En av åhörarna vände sig vid förhandlingen igår direkt till rätten. Hans budskap var att nu stod både naturens och alla omkringboendes hopp till MMD. Nu är det domstolen som kan stoppa detta uppenbart ohållbara projekt.

Föreningen Rädda Ältasjön får instämma i detta. För även om biogas är miljövänligt så kan vi inte se någon enda chans att biogasprojektet Solvärmen 1 skulle kunna bli det.

Vi menar att det inte kan råda något tvivel om att det skulle vara oförenligt med såväl Miljöbalken som EU:s Habitat- och vattendirektiv att bevilja bolaget SBI tillstånd till miljöfarlig verksamhet här på Solvärmen 1. Vi ber därför Mark- och miljödomstolen att upphäva Länsstyrelsens tillståndsbeslut.